

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
POMORSKIE POROZUMIENIE ODDZIAŁÓW W GDAŃSKU
ODDZIAŁ REGIONALNY W GDAŃSKU
KOMISJA TURYSTYKI PIESZEJ

egzemplarz nr 1

DOKUMENTACJA PROJEKTOWA
TURYSTYCZNEGO SZLAKU PIESZEGO PTTK
REGIONU GDAŃSKIEGO

GNIEW - PUNKT WIDOKOWY WIOSŁO MAŁE (rozdroże)

kolor: czarny
długość: 22 km
nazwa: **DOLNEJ WISŁY**
odcinek południowogniewski
nr ewidencyjny: PM- 15**-s

położenie administracyjne szlaku:

w o j e w ó d z t w o p o m o r s k i e

• *miasto i gmina Gniew*

szlak opracował:

Tadeusz Gruszczyński

przy współpracy: Stefana Gorączki

Zdzisława Łukowskiego

dokumentację przygotował:

Tadeusz Gruszczyński

Wykonano na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy Gniew w ramach budowy sieci szlaków turystyki pieszej
Ziemi Gniewskiej i okolic

G d a ń s k

2 0 0 5

KILOMETRAŻ SZCZEGÓŁOWY (TECHNICZNY) SZLAKU

nr punktu	opis punktu	długość odcinka między punktami	kilometry narastająco	odległości między wybranymi punktami głównymi	kilometry malejąco
1	GNIEW, PKS		0,00		21,90
2	GNIEW, Piłsudskiego	50	0,05	2,0	21,85
3	GNIEW, Rynek	200	0,25		21,65
4	GNIEW, Wiślana	200	0,45		21,45
5	GNIEW, do Promowej	100	0,55		21,35
6	GNIEW, Promowa	200	0,75		21,15
7	GNIEW, Wierzyca	300	1,05		20,85
8	NICPONIA, rozdroże	450	1,50	3,5	20,40
9	NICPONIA, aleja	250	1,75		20,15
10	NICPONIA, Nowy Dwór	300	2,05		19,85
11	NICPONIA, jar	300	2,35		19,55
12	Skarpa Wiślana, Parowa	1100	3,45		18,45
13	Parowa, rozdroże	150	3,60		18,30
14	TYMAWA, wybud., szosa	750	4,35		17,55
15	TYMAWA, rozdroże 1	500	4,85	3,0	17,05
16	TYMAWA, trafo	200	5,05		16,85
17	TYMAWA, cmentarz, rozdroże 2	500	5,55		16,35
18	TYMAWA, wąwóz	50	5,60		16,30
19	TYMAWA, wąwóz, odgałęzienie	700	6,30		15,60
20	skarpa wiślana - tymawska	700	7,00	1,5	14,90
21	TYMAWA, wybudowanie	950	7,95		13,95
22	POTŁOWO, ciek	600	8,55		13,35
23	POTŁOWO, rozdroże	400	8,95	2,5	12,95
24	JAŻWISKA, droga do Rzymu	200	9,15		12,75
25	JAŻWISKA, zakręt	550	9,70		12,20
26	JAŻWISKA, d. cmentarzyk	300	10,00	2,5	11,90
27	JAŻWISKA, droga boczna	400	10,40		11,50
28	JAŻWISKA, pompownia	500	10,90		11,00
29	JAŻWISKA, Wiśła, wał	400	11,30		10,60
30	Wał Wiślany, kota 18,4	450	11,75	2,5	10,15
31	wał wiślany, kota 18,8 (kmW 868)	450	12,20		9,70
32	Wał Wiślany, kota 19,0	1050	13,25		8,65
33	OPALENIE, rów	400	13,65	2,0	8,25
34	OPALENIE, Struga Młyńska	550	14,20		7,70
35	OPALENIE, ul. Czyżewskiego	400	14,60		7,30
36	OPALENIE, ul. Warneckiego	200	14,80		7,10
37	OPALENIE, kościół	150	14,95	2,0	6,95
38	OPALENIE, Struga Młyńska	100	15,05		6,85
39	OPALENIE, rów	500	15,55		6,35
40	OPALENIE, dwór	350	15,90		6,00
41	OPALENIE, wiadukt	100	16,00		5,90
42	OPALENIE, droga do Dolnych Widlic	50	16,05		5,85

OPIS PRZEBIEGU SZLAKU

Odcinek południowogniewski szlaku Dolnej Wisły rozpoczyna się na przystanku (dworcu) PKS w centrum **Gniewa** przy ulicy 27 stycznia (km 0,0). Stąd idzie w prawo do skrzyżowania z ulicami Gdańską, Kościuszki oraz Piłsudskiego i tu skręca w tę ostatnią (w lewo). Ulica Piłsudskiego szlak dochodzi do gniewskiego rynku, czyli Placu Grunwaldzkiego, gdzie przed ratuszem udaje się w prawo do jego południowo-zachodniego narożnika. Obok kościoła św. Mikołaja ulicą Pod Basztą schodzi do biegnącej poniżej dawnych murów miejskich ulicy Wiślanej. Idzie nią w lewo około 100 m i później wąską uliczką w prawo schodzi dalej do szosy nr 518 czyli ulicy Promowej. Przecina ją i szeroką drogą przez łąki dochodzi nad Wierzycę. Przekracza rzekę długim drewnianym mostkiem (km 1,1) i dalej podąża na południe w kierunku Nicponi. Po niespełna 0,5 km szlak dochodzi do rozdroża, na którym idzie mniej wyraźną drogą w lewo w kierunku pojedynczych domów i Nowego Dworu. Centrum wsi **Nicponia** pozostaje z prawej a szlak po 400 m mija zaniedbany budynek dworu (km 2,1) a następnie dochodzi do skarpy wiślanej/stromego zbocza doliny Wisły. Teraz szlak będzie biegł u jej podnóża prawie 40 m poniżej wierzchowiny. Po ponad kilometrze wchodzi w wąwóz w miejscu zwanym Parową i jego prawym odgałęzieniem krętą trasą wspina się do wsi **Tymawa**. Leśną drogą a potem polną wychodzi na szosę w północnej części wsi w pobliżu budynków nr 12 i skręca w lewo (km 4,4). Dalej szlak przecina wybudowania wsi a następnie samą wieś, mija drogę z Piaseczna, potem kościół i na rozdrożu przy cmentarzu (w prawo – Jelenica 4) skręca w lewo - na Potłowo (km 5,6). Zaraz za rozdrożem odchodzi zdecydowanie na wschód drogą w jarze wcinającym się w wierzchowinę. Łukiem w prawo sprowadza ona nad Wisłę. Teraz szlak prowadzi na południe drogą u podnóża zadrzewionej skarpy. Po niespełna kilometrze już na drodze brukowanej mija pojedyncze domy a potem zagęszczającą się zabudowę niewielkiego **Potłowa** (km 8,6). Przy krzyżu z 1887 roku szlak wychodzi na asfaltową drogę, która schodzi z Tymawy i teraz wykorzystuje ją, by dalej biec na południe przez **Jaźwiska**. Po kolejnym kilometrze mija drogę z Jelnicy a przy niej cmentarzyk z grupą zabytkowych drzew (km 10,0) i 400 dalej skręca w polną drogę w lewo. Dochodzi do drogi poprzecznej i tu udaje się

w prawo w kierunku pompowni Opalenie. Przy stacji pomp skręca w lewo i teraz idzie wzdłuż wału około 400 m a potem wzdłuż wału lub wałem wiślanym na południowy-wschód 2 kilometry, mijając w ten sposób 855 km Wisły (km 12,5). Na wysokości kępy drzew odcinkiem z płyt prefabrykowanych zostawia wał wiślany i kieruje się do Opalenia. Mija wspomnianą kępę lasu a nim rów, potem obwałowaną Młyńską Strugę i ulicą Lipową wkracza do wsi **Opalenie**. Naprzeciwko cmentarza i znajdującej się tam kapliczki oraz kościoła poewangelickiego wychodzi na asfaltową ulicę Czyżewskiego. Skręca w lewo i idzie przez wieś w kierunku kościoła. Tuż przed nim z prawej dochodzi ulica Warneckiego (droga z Małej Karczmy - nr 232). Szlak wchodzi na plac św. Józefa, przy którym znajduje się kościół i przystanek PKS (km 15,0). W lewo odchodzi dalej szosa nr 232 – ulica Spacerowa. Szlak wiedzie dalej na południe przez wieś, teraz ulicą Czapskiego. Przekracza Młyńską Strugę, za podwójnym łukiem drogi - bezimienny ciek a potem dochodzi do linii kolejowej na wysokim nasypie. Zaraz za ceglany wiaduktem skręca w lewo i wzdłuż torów a także asfaltowej drogi idzie nad Wisłę. Na końcu drogi, w miejscu gdzie niegdyś zaczynał się most przez Wisłę (km 16,9), przechodzi na wał i teraz biegnie nim na południowzdłuż rzeki przez prawie kilometr. W rejonie miejscowości Widlice kończy się wał, zbocze doliny podchodzi tu pod samą rzekę. Szlak przechodzi na krętą drogę (km 18,8), którą pośród pojedynczych zabudowań wspina się na wierzchowinę. Na skrzyżowaniu obok gospodarstwa agroturystycznego i starego cmentarzyka skręca w lewo i dociera do lasu. Po lewej stronie drogi wąskim pasem dochodzącym do zbocza doliny rozciąga się rezerwat przyrody Wiosło Małe. Szlak podąża drogą leśną wzdłuż rezerwatu; mijając położone na jego terenie nieco w głębi - pomnikową lipę i obelisk upamiętniający Gottlieba Schmida - twórcę regulacji Wisły (km 19,3). Droga zatacza łuk w prawo, szlak wychodzi na wąską drogę asfaltową i udaje się nią w lewo. Droga ta po kilometrze krętego biegu doprowadza do skrzyżowania. Szlak udaje się tu w lewo w tył i w ten sposób wchodzi w jar (km 21,3), w którym znajduje się miejscowość Wiosło Małe. Po 500 m za kilkoma domami na końcu miejscowości i niemal na dnie doliny skręca w prawo i wspina się drobną ścieżynką po zboczu dolinki. W ten sposób wychodzi na górną krawędź zbocza i znajdujący się tutaj punkt widokowy na dolinę Wisły. Szlak mija stoły, ławeczki platformę widokową (km 21,8)

i alejką nad stromym zboczem idzie w kierunku zachodnim. Wkrótce dochodzi do rozdroża (szlaban), na którym jedna z dróg prowadzi w lewo nad zboczem doliny Wisły, a druga w prawo na północ do opuszczonej drogi asfaltowej (km 21,9). W tym miejscu kończy się odcinek południowo gniewski szlaku Dolnej Wisły.

